

Stori Martin a Sarah

Gyda'r olaf o'u tri o blant ar ddechrau sefydlu cartref eu hunain, sylweddolodd Martin a Sarah am y tro cyntaf mewn 25 mlynedd byddent ar eu pennau eu hunain eto – ac ychydig yn well eu byd yn ariannol hefyd.

“Roedd ein plentyn ieuengaf newydd orffen yn y coleg ac roedd am ddechrau ei swydd llawn amser cyntaf. Mae yna gymaint o bethau ydw i a fy ngwraig Sarah eisiau gwneud yn ein ymddeoliad ac roeddem yn meddwl ei fod hi'n yr amser iawn i ddechrau meddwl am sut y byddwn yn ei ariannu.

“Doeddwn ddim yn siwr os oeddwn eisiau rhoi'r gorau i waith yn gyfan gwbl gan fy mod wir yn mwynhau fy swydd ac yn cael llawer allan ohono, ond oeddwn eisiau mwy o amser i fwynhau fy hobiau, yn enwedig pysgota. Roedd fy ngwraig Sarah yn awyddus i wneud cwrs garddio oedd hi wedi oedi ers tro, ac roedd y ddau ohonom eisiau ymweld â chwaer Sarah yn Awstralia a helpu gyda'n wŷr cyntaf.

“Nid oedd yn cymryd yn hir i ddarganfod os ydym yn cymryd camau syml nawr gall wneud gwahaniaeth mawr nes ymlaen. Roedd y wybodaeth ar www.direct.gov.uk/dyfodolgwel wedi ei osod yn glir ac yn hawdd iawn i'w ddeall. Dyma rhai o'r awgrymiadau ddaethom o hyd iddynt”.

CAM UN: Darganfyddwch faint o Bensiwn y Wladwriaeth rydych wedi ei adeiladu hyd yn hyn

I gael y Pensiwn sylfaenol y Wladwriaeth llawn mae'n rhaid i chi adeiladu nifer penodol o flynyddoedd o gyfraniadau Yswiriant Gwladol, a elwir yn 'blynyddoedd cymhwyso'. Mae'r nifer o flynyddoedd cymhwyso rydych ei angen yn dibynnu ar eich oedran:

- mae dynion a merched sy'n cyrraedd oedran Pensiwn y Wladwriaeth ar neu ar ôl 6 Ebrill 2010 angen 30 o flynyddoedd cymhwyso i gael Pensiwn y Wladwriaeth sylfaenol llawn.

Os oeddech wedi cyrraedd eich oedran Pensiwn y Wladwriaeth cyn 6 Ebrill 2010, ewch i'n gwefan yn www.direct.gov.uk/dyfodolgwel i weld faint o flynyddoedd cymhwyso rydych ei angen.

Mae'r amlinellu Pensiwn y Wladwriaeth yn declyn syml sy'n dangos i chi faint o Bensiwn y Wladwriaeth sylfaenol efallai ydych wedi ei adeiladu hyd yn hyn a phryd gallwch wneud cais amdano. Gallwch weld hwn drwy fynd i www.direct.gov.uk/pensiwnyladwriaeth

CAM DAU: Os nad oes gennych Bensiwn y Wladwriaeth sylfaenol llawn eich hun, darganfyddwch os allwch ychwanegu ato drwy eich partner

Os oes gennych wŷr, gwraig neu bartner sifil gyda cofnod Yswiriant Gwladol dda, gallech fod â hawl i rhywfaint o Bensiwn y Wladwriaeth sylfaenol drwyddynt hwy. Am fwy o wybodaeth ewch i www.direct.gov.uk/pensiwnyladwriaeth

Bydd yr hyn sy'n iawn i chi yn dibynnu ar eich amgylchiadau personol, felly gwnewch yn siwr fod yr holl wybodaeth rydych ei angen gennych i wneud y penderfyniad cywir.

CAM TRI: Darganfyddwch os all cyfraniadau Yswiriant Gwladol gwirfoddol hefyd rhoi Pensiwn y Wladwriaeth mwy i chi

Mae cyfraniadau Yswiriant Gwladol gwirfoddol yn daliadau efallai gallwch eu gwneud oes oes gennych fyfchau yn eich cofnod. Gall rhain eich helpu i gael Pensiwn y Wladwriaeth mwy. Mae yna derfynau amser i dalu rhain felly gwiriwch sut gall unhyw gyfyngiadau effeithio arnoch cyn i chi benderfynu os yw'n opsiwn da.

Bydd yr hyn sy'n iawn i chi yn dibynnu ar eich amgylchiadau personol, felly gwnewch yn siwr fod yr holl wybodaeth rydych ei angen gennych i wneud y penderfyniad cywir. Cewch wybod mwy yn www.direct.gov.uk/topupni

 Cysylltwch â ni am fod yn bartner:
pensions.planning@dwp.gsi.gov.uk

DWP Adran Gwaith
a Phensiynau

Stori Martin a Sarah (tudalen 2)

CAM PEDWAR: Meddwl am weithio yn hirach a gohiro eich Pensiwn y Wladwriaeth

Nid oes oedran ymddeol y Wladwriaeth. Gallwch barhau i weithio heibio eich oedran Pensiwn y Wladwriaeth ac mae llawer o fanteision i aros mewn gwaith. Er enghraifft, unwaith rydych wedi cyrraedd eich oedran Pensiwn y Wladwriaeth ni fyddwch yn talu Yswiriant Gwladol ar eich enillion. Efallai mae'n gwneud synnwyr ariannol i ohirio gwneud cais am eich Pensiwn y Wladwriaeth os oes gennych incwm arall fel cyflog, oherwydd gallwch gael swm wythnosol uwch nes ymlaen, neu gyfandaliad gyda llog, os ydych yn gohirio eich Pensiwn y Wladwriaeth am o leiaf blwyddyn.

Mae gohirio gwneud cais am eich Pensiwn y Wladwriaeth yn benderfyniad fydd rhaid i chi ei wneud yn seiliedig ar eich amgylchiadau unigol. I gael gwybod mwy ewch i

www.direct.gov.uk/gohiriopensiwnywladwriaeth

Y dyddiau hyn mae llawer o opsiynau i weithwyr hŷn. Gallwch siarad â'ch cyflogwr ynglŷn ag aros ymlaen, newid swyddi, neu weithio'n hyblyg.

Cewch wybod mwy yn

<http://betterfuture.direct.gov.uk/when-can-i-retire-cy.html>

CAM PUMP: Olrhain unrhyw gynlluniau pensiynau preifat, personol neu waith sydd ar goll

Efallai eich bod wedi talu i mewn i gynlluniau pensiwn am gyfnod byr ac wedi anghofio amdanynt. Gall symiau bychan adio i fyny a gwneud gwahaniaeth mewn ymddeoliad, Mae tua £3 biliwn heb eu hawlio mewn cyfrifon pensiwn.

Cewch wybod mwy yn

www.direct.gov.uk/olrhainpensiwn

Mae llawer mwy o wybodaeth ar-lein yn

www.direct.gov.uk/dyfodolgwel

Cysylltwch â ni am fod yn bartner:
pensions.planning@dwp.gsi.gov.uk

DWP

Adran Gwaith
a Phensiynau